

U potrazi za mojim Negromantom

Pero Kvrgić

Marin Držić

Dundo Maroje

Dubrovački ljetni festival

Redatelj Ivica Kunčević

Dugi Nos Negromant od Velicijeh Indija bio je dugo vrijeme dramaturški nepodoban brojnim, različitim predstavama *Dunda Maroja* - od one praižvedbe 1938. u Hrvatskom narodnom kazalištu u Fotezovoj preradbi i režiji koja je doživjela opće oduševljenje publike i kritike sa slavnim Jozom Laurenčićem, kojemu je Fotez u svojoj preradbi oduzeo dubrovačko državljanstvo te je postao Pomet od Kotora, do slavni Stupičinih *Dunda Maroja* u Jugoslavenskom dramskom pozorištu i u Praškom narodnom divadlu, koje su u svijetu i u nas na svim pozornicama postizale, kako bi Pomet rekao, nezapamćeni "trijumfus cesarinus" - u svim tim predstavama Držićev Negromant Dugi Nos nije ni nosom privirio na pozornicu. Doživio je sudbinu izvorne grčke riječi: nekrós-mrtav iz koje se rodio i oživio čudesnim, čarobnjačkim i komedijaškim životom te oživljen i drugom izvornom grčkom riječi - manteia (proricanje, šarlatanstvo, otkrivanje "tajna budućnosti"), da bi rođen od oca i majke autentičnih riječi dobio svoj semantički identitet kojim se predstavlja na samom početku teksta komedije *Dundo Maroje* zamjenicom u prvom licu, imenicom, nadimkom, zvanjem, poslanjem i virtualnim domicilom: "Ja Dugi Nos, negromant od Velicijeh Indija" i pri tome pozdravlja laskajući, unjigajući uzmožnoj vlasteli, pretvara se i čini burlu kad joj želi "mirnu noć i pritilo godište" za razliku od pozdrava pučanima u publici koji rat iz daleka gledaju, rat "poguba ljudske naravi". Dugi Nos ima dvojako značenje, s jedne strane to je maska na licu glumca, s druge strane, Nos u Rječniku simbola znači oštroumnost. Rekao bih da se u Negromantu sjedinjuje glumac, čarobnjak, lakrdijaš i mudrac koji će publici otkriti tajnu o pravim

Pero Kvrgić (*Negromant*)

i lažnim ljudima, o ljudima nahvao i ljudima nazbilj. I Držićevim suvremenicima.

A budući da se *Dundo Maroje* igra i danas zajedno s Negromantom, Negromant otkriva tajnu i o današnjim "ljudima nazbilj i ljudima nahvao". Tako Negromant "čarobnački" imaginarno putuje fiktivnim prostorima Velicijeh, Novih, Starijih Indija posredstvom mašte - libra - knjige ("Otvorih moja libra od negromancije - što ćete ino - i hip ončas ugledah se u Indija Starijih"), putuje iz "današnjeg dana" u mitska vremena, u "zlatno vrijeme kad ljudi bez zlobe bijehu" i iz zlatnoga vremena dobrog starca Saturna u "današnji dan" otkrivajući nasuprot objektivnom vremenu doživljajno vrijeme svojstveno glumi i glumcu u kojemu se doživljaj sadašnjosti u isti mah sjedinjuje s prošlošću i budućnošću. Negromant nije iluzionističko "kao da" lice od Velicijeh Indija. On je lice igre i mudrosti;

lakrdijaš i mudrac, Pometnik iz Pomet družine i autorova sjena, zamišljam ga kako njegova sjena ide ispred Pomet a iza Držića, Predpometnik - Pometov dvojniki koji je inicirao komediju Svijeta i vremena i komediju komedije *Dunda Maroja* zaigraoši se i prepuštajući Pometu da preuzme ulogu glavnoga glumca, i autorov dvojniki koji publici u ime autora otkriva tajnu o lažnim ljudima koji se umnožiše i useliše u ovi naš svijet i u ove naše strane, i o pravim - nazbilj ljudima, o njihovu vječitom onovremenom i ovovremenom sukobu i borbi. Kao da je i sam autor predstave (glumac, scenograf, redatelj, autor), Negromant u ime Držića na kraju svoga monologa kaže "Sada ja mislim, sada u ovi čas, ovdje prid vami ukazat Rim, i u Rimu učinit da se tu prid vami kako sjedite, jedna lijepa komedija prikaže"... Negromant započinje komediju prije komedije, obrćući svijet mitova u ovovremenu zbilju, stvarnost u komediju, komediju u naličje stvarnosti u "obrnutom svijetu" komedije potičući glumce-prikazaocce da svojom glumom-komedijom otkriju koji su to ljudi nazbilj, a koji su ljudi nahvao u borbi i zaposjedanju vlasti i gospodstva. U igri je i govor slobode s posljedicama izravne

Redatelj Directed by.....	IVICA KUNČEVIĆ
Scenograf Sets by.....	IVICA PLENĐER
Kostimograf Costumes by.....	DANICA DEDIJER
Glazba Music by.....	NEVEN FRANGEŠ
Scenski pokret Choreography by.....	MILJENKO VIKIĆ
Oblikovanje svjetla Light Design.....	ZORAN MIHANOVIĆ
Jezični savjetnik Linguistic adviser.....	MIŠE MARTINOVIĆ
Asistent redatelja Assistant to director.....	ANA TOMIĆ

Imena Cast

DUGI NOS, negromant the Magician.....	PERO KVRGIĆ
DUNDO MAROJE.....	KRUNO ŠARIĆ
MARO MAROJEV, njegov sin his son.....	MARO MARTINOVIĆ
BOKČILO, tovijernar, sluga Marojev Innkeeper and servant to Maroje.....	IVAN KATIĆ
POPIVA, sluga Marov servant to Maro.....	ĐORĐE KUKULJICA
PERA, na mušku obučena zaručnica Marova Maro's betrothed, dressed up as a boy.....	DORIS ŠARIĆ KUKULJICA
DŽIVO, prvi bratućed Perin cousin to Pera.....	MIŠE MARTINOVIĆ
BABA PERINA Pera's nurse.....	MILKA PODRUG KOKOTOVIĆ
PETRUNJELA.....	BARBARA ROCCO
UGO TUDEŠAK a rich German.....	DAMIR LONČAR
POMET TRPEZA, sluga Ugov servant to Ugo.....	PREDRAG VUŠOVIĆ
TRIPČETA iz Kotora a humanist from Kotor.....	PJER MENIČANIN
NIKO, mladi Dubrovčanin young Dubrovniker.....	ROBERT BOŠKOVIĆ
PIJERO, mladi Dubrovčanin young Dubrovniker.....	LUKA DRAGIĆ
VLAHO, mladi Dubrovčanin young Dubrovniker.....	NIKŠA BUTJIER
PAVO NOVOBRĐANIN, prijatelj Dunda Maroja friend to Uncle Maroje.....	IVICA BARIŠIĆ

GRUBIŠA, njegov sin his son.....	DRAŽEN ČUČEK
SADI, zudio the Jew.....	DRAŽEN KÜHN
KAMILO, Rimljanin A Roman.....	ZIJAD GRAČIĆ
IL CAPITANO.....	BRUNO BARANOVIĆ
IL CARABINIERE.....	MARO KOCKOVIĆ
Prvi oštijer First Innkeeper.....	ZVONIMIR ZORIČIĆ
Drugi oštijer Second Innkeeper.....	NIKO KOVAČ
Treći oštijer Third Innkeeper.....	LJUDEVIT OREŠIĆ

Pjevači Singers:

GORAN BANIĆ-KRSNANDA DAS, MARTINA DONELLI, JOSIP KARUZA, ASHIS ROY-NIMAI, SNJEŽANA SVEČNJAK (ČLANOVI ISKCON CENTRA ZA VEDSKE STUDIJE, Zagreb)

Lica s place Persons from the Street:

GIULIETTA.....	MIREJ STANIĆ
LUCIA.....	JASNA JUKIĆ
IL DOTTOR.....	IVO MRČELA
IL GIOVANOTTO.....	HRVOJE SEBASTIJAN
IL PENSIONATO.....	ZORKO RAJČIĆ
Ugov konobar.....	FRANO MAŠKOVIĆ
BREŠKOVIĆ BROTHERS.....	NIKOLA & ANTUN T. BREŠKOVIĆ

Lica s tarace Persons on the Terrace:

IL PRESIDENTE, IL NOTAIO.....	EDI JERTEC
IL CAMERIERE.....	MARTINA PEROVIĆ
IL MAGGIORDOMO.....	ZDRAVKO RAJEVIĆ
LA GUARDIA DEL CORPO, IL CAMERIERE.....	MIŠO ČAMPARA
LA GUARDIA DEL CORPO, IL CAMERIERE.....	MIŠO BISKUP
IL PICCOLO.....	SAŠA STANIŠIĆ
I LAVASTRADE.....	MARO ŠIMUNOVIĆ, ANTUN TROJKOVIĆ, MARO PREVIŠIĆ, VLAHO ANIČIĆ

Inspicijent Stage Manager.....

KAČA CAREVIĆ

Šaptač Prompter.....

IVANA KOVAČ

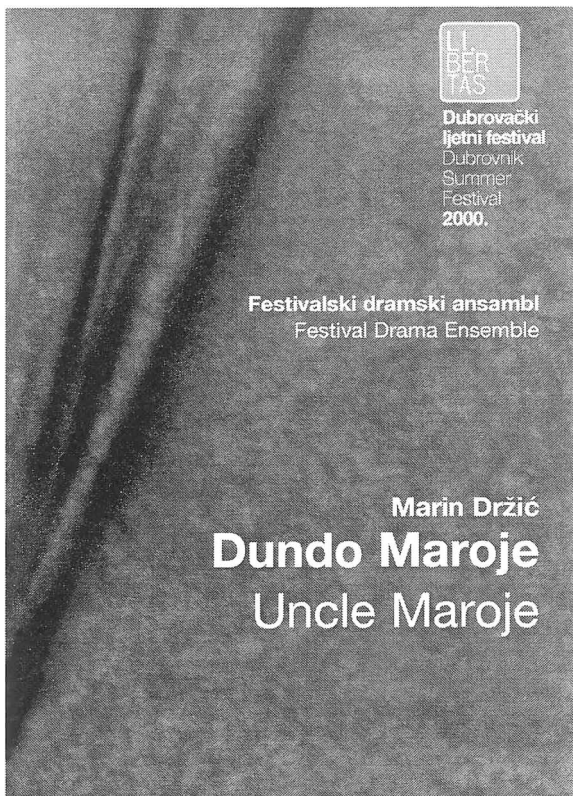
TEHNIKA EKIPA:

Mani imprc: Marija Fiket, Zoranka Galic, Slobodan Bilešić; Ljubica Fejica Kostić; Josip Lina - izradnik; Sivo Giron - rasvjeta; Miro Capura - ozvučenje; Ferdo Poutšek - rekviziti; Asim Anđanagić - Ahmed Šarić - osušivanje scene; Tomislav Glegi, Duro Tomić, Niko Mrča, Ivica Đurc, Zoran Vučkosić - letica; devojka: Viole Grom; Anja Vlahović; Hemina Hatašević, Jelica Tudelić; Anja Kesovići - garderoba; Semir Micele; Ivana Pleša - figura; Verba Taragić, Manuella Keven - maska; Miroslav Barčević - slikar; svodnik: Stanišav Vučkosić; Arslan Čobić, Senad Čubić, dubrovački studeniti - transport i montaža

Lipariteti tehničkog osoblja: ing. Ivo Čučević

Premijera: 14.kolovoza 2000.

First night: August 14th, 2000

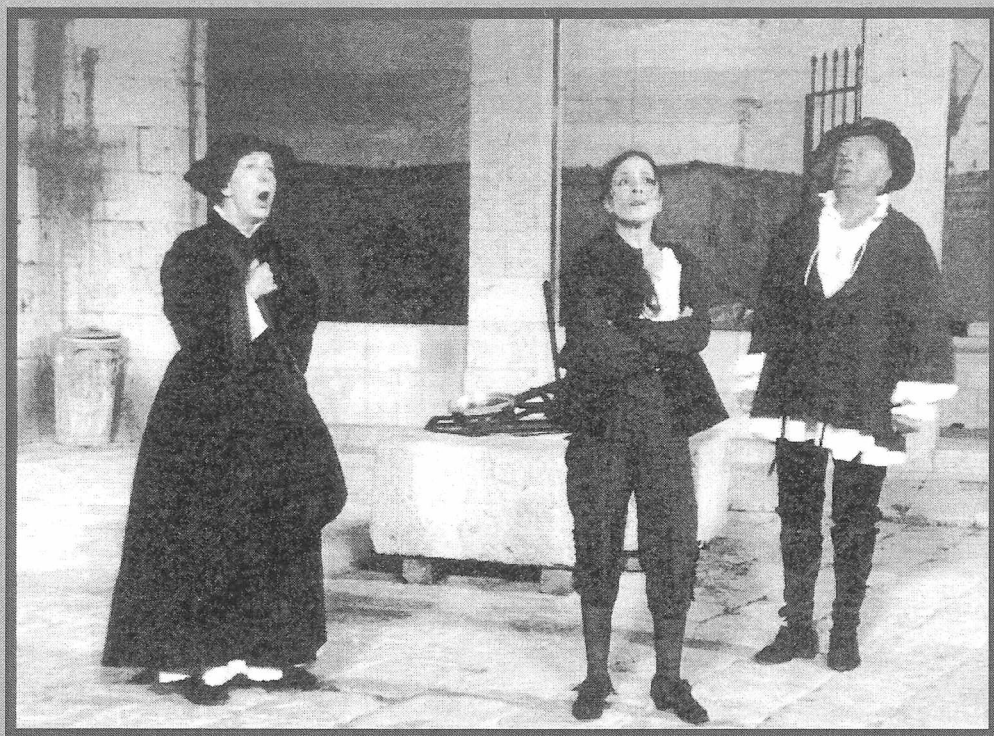

aluzije na Držićeve neprijatelje - ljude od mrčarije - ljude od ništa. A kritičke recepcije u studijama i analizama Negromantova govora, kao primjerice Jeličićevo povezivanje Negromanta i Držićevih pobunjeničkih urotničkih pisama, može glumcu napuniti emocionalne baterije i njegovu podsvijest ili neku "nabrijanu" intonaciju.

Prvi put se Negromantova riječ čula nakon četiristo godina iz Pometovih usta u antifotezofskoj, izvornoj verziji *Dunda Maroja* u režiji Mladena Škiljana 1955-1959. Negromantova Pometovska sjena ušla je u Pometa. Negromant se utjelovio u liku Pometa. Kao

čovjeku nazbilj. Na tankim konopima dovukao sam na scenu glumce - "fecu od ljudskoga naroda" koji su glumili-imitirali "obraze od mojemuča, papagala i na svaki način" koji su se oglašavali povremeno neartikuliranim, životinjolikim glasovima usred Negromantove-Pometove priče. I cijela ta povorka glumaca - animalnih ljudica - lažnih ljudi, ljudi nahvao nakon Negromantova-Pometova prologa preobrazila bi se u likove komedije. Bila je to eksplikativna demonstracija povezanosti Negromanta i Pometa koji sve konce tajne i komedije čvrsto drže u svojim rukama.

Danas nakon 45 godina u svoje dvije Negromantske

Milka Podrug Kokotović (*Baba*), Doris Šarić Kukuljica (*Pera*), Miše Martinović (*Dživo*)

Pomet govorio sam bitne dijelove Negromantova govora. U svom prvom Pometovu prizoru na samom početku predstave na svome Pometovskom obrazu imao sam karnevalsku masku s karikiranim dugim nosom. Bio sam Pomet i Negromant u svojoj glumačkoj osobi u isti mah; Negromant iz perspektive Pometa ili Negromant koji se "obrnuo", utjelovio u Pometa - u

verzije - interpretacije u "Dum Marinovim snima" u Prohićevoj režiji u parku Gradac i najnovije na Peskariji u Kunčevićevu *Dundu Maroju*, moj Negromant je drukčiji, nemoćniji, osamljeniji - ne poteže na uzici ljude nahvao - zaigraniji je, ironičan je i autoironičan, shodno vremenu ciničnoga uma i životne prakse kada ljudi nazbilj ne izagnaše ljude nahvao i kada u

Negromantovu mitsku priču pokušavam unijeti svoj osjećaj urušenog senzibiliteta današnjeg života. Ne igram izmišljeno, iluzionističko "kao da" lice Negromanta, nego pokušavam igrati sebe glumca, s nehotičnim Pometovskim iskustvom, koji igra Držičeva glumca, koji igra Negromanta, koji igra "fecu od ljudskoga naroda" sa svojim vlastitim licem bez "dugog nosa", preobražavajući na trenutke svoj obraz u obraze od mojemuča, papagala, žvirata, barebaćepa (drvena lutka s dugim nosom) i ostalih životinjolikih obrazina, preobražavajući na trenutke pantomimski svoje tijelo u

balnoj i neverbalnoj razini svoga Negromanta, biti i čovjek nazbilj i ljudi nahvao - pravi i lažni, uvlačeći sama sebe - glumca u Negromantovu priču, kao da na samom sebi pokušavam isprobati "čarobnjački" - glumački pokus, tako da tajnu o pravim i lažnim ljudima zapravo igram i govorom i tijelom, sredstvima mime, pantomime - čak i plesom. U obrnutom svijetu komedije igram obrnutog Negromanta - glumca čovjeka - nazbilj u nahvao, lažnog u pravog u "fecu od ljudskoga naroda". A u toj glumi u toj feci-ološu od ljudi svojom igrom pokušavam podmetnuti zrcalo publici da se pogledaju u likovima komedije i zaželim mirnu noć i dobar dan svijetloj krvi i gospodstvu iznenada se nasimijem rugajućim smijehom aludirajući na našu današnju erzac vlastelu. I gospodu.

Predrag Vušović (*Pomet*)

stas od čaplje, u izgled od žabe, od osla, od koze - odakle su potekli svi ti ljudici - ljudi nahvao, oglašavajući se neartikuliranim glasovima homunculusa i glasovima i smijehom žena koje uživaju erotski u tom kovitlacu preobrazbi s kojima se "spariše" i koje su "umnožile". Pokušao sam igrati na ver-